

Značaj i uloga stečaja u privrednim društvima-preduzecima

Dušan Kovačević

Prof. dr. Međunarodnog marketinga na NUBL-u Banja Luci i Visokoj školi „PRIMUS“ u Gradiškoj, grad: Kozarska Dubica, Republika Srpska, dr. sc. kovacevicdusan@gmail.com

Rezime: U provedbi stečajnog postupka stečajni upravnici igraju značajnu ulogu. Rad stečajnih upravnika se ogleda kroz provedbu stečaja a u skladu sa Zakonom o stečajnom postupku i Odlukama Skupštine povjerilaca i Odbora povjerilaca. Zakonom o stečajnom postupku je propisano kako i na koji način se sprovodi stečaj, kome stečajni upravnik podnosi izvještaje o svom radu i provedbi stečaja. Da bi se stečajni postupak mogao kvalitetno sprovesti neophodno je stvoriti nekoliko preduslova da dotični stečajni postupak uspije. Uglavnom ti uslovi se ogledavaju u sledećem:

- Da je stečajni upravnik stručan i da poznaje problematiku stečajnog dužnika.

- Da postoje osnovni uslovi za normalno sprovođenje stečajnog postupka

Ovo su samo neka od pitanja koja se pojavljuju u sprovođenju stečajnog postupka.

Ključne riječi: stečajni upravnik, stečajni dužnik, uzroci, posledice, organi stečajnog postupka.

Datum prijema rada: 16. jun 2015.

Datum odobrenja rada: 19. jun 2015.

UVOD

Stečaj je postupak rješenja nagomilanih problema kod stečajnog dužnika. Javnost i javni mediji ne znaju šta je stvarno stečaj. Mnogi danas za stečaj smatraju da je to nastavak privatizacije i da se kroz stečaj provodi Zakon o privatizaciji. Ovakvog načina razmišljanja svjedoci smo mnogih nastupa i izjava pojedinaca na javnim medijima. Sve ovo ukazuje da mnogi činioci ne poznaju materiju stečajnog postupka, pa se tako u javnosti i u provedbi stečajnog postupka pokušava prikazati da je stečajni postupak uzrok propasti preduzeća, da zbog stečaja mnogi radnici ostaju bez posla, da se preko stečaja krčmi imovina itd. Danas se javnosti komentariše i prica o posledicama stečajnih dužnika, niko neće ili ne zna da bi se komentarisalo o posledicama neophodno je najprije utvrditi uzroke zbog čega je privredni subjekat doveden u stečaj i kada je i kako doveden u stečaj. Moramo istaći da danas stečajni upravnici dolaze u privredna "groblja" gde je sve uništeno, devastirano, otuđeno ili zaduženo i od stečajnih upravnika se onda traži da oni u takvom stanju stečajnog dužnika gde gotovo i ne postoji stečajna masa dovedu tog stečajnog dužnika u funkciju normalnog privređivanja, a što je "NEMO GUĆE". Da bi se mogla shvatiti uloga i značaj stečaja neophodno je čitaocima ovog rada objasniti sledeće:

- Uzroke nastanka stečajnog postupka
- Posledice nastanka stečajnog postupka
- Moguća rješenja ozdravljenja stečajnog dužnika, odnosno kako najlakše i najbolje sprovesti stečajni postupak.

POJAM STEČAJNOG POSTUPKA

Kao što smo u uvodnom dijelu istakli da mnogi subjekti ne znaju šta je to stečaj pa s tog osnova ovdje ćemo to pojasniti šta je to stečaj, te kako se do stečaja dolazi. Možemo istaći da do stečaja dolazi kad se dužnikova imovina umanjuje u toj mjeri da mu dugovi prelaze radnu podlogu na kojoj su zasnovani. Znači da u takvoj situaciji dužnik više ne može da garantuje svojom imovinom povjeriocima da će izvršiti preuzete obaveze. Ovakvo stanje dužnika stvara opasnost za povjerioce da neće moći da ostvare svoja potraživanja prema načelu prioritarnosti. Kada preduzeće dođe u stanje nesolventnosti stvara se jedno haotično stanje, gde svako vuče na svoju stranu i gde jedni mogu da ostvare sva svoja potraživanja a drugi to ne mogu ni u minimalnom obimu. Da bi se izbjegla opasnost od takvog anarhičnog stanja i da bi se obezbedio rad "PRAVIČNOST" u namirenju dugova, pokreće se stečajni postupak protiv insolventnog dužnika. time se mijenja pravilo individualnog izvršenja na pojedinim dijelovima dužnikove imovine, na čije mjesto dolazi

ZAKLJUČAK

Nedostatak razumijevanja stečaja djeluje na provedbu i dinamiku reformi. Dok god ljudi ne budu svjesni pogodnosti provedbe stečajnog postupka i njegove uloge u privredi te provedbe reformi, malo je vjerovatno da će oni izazvati dovoljan pritisak da bi se što prije provela reforma a i da bi se svrsishodno provodio stečajni postupak.

Kao što je već navedeno, najveći dio pravnog okvira je već uspostavljen, potrebno je još sprovođiti edukacije javnog mnjenja i "omekšati" pristupe sprovođenja stečaja na svim nivoima. Oskudno razumijevanje stečajnog postupka negativno utiče na reformske napore. Na mnogim nivoima je primjećeno da reforma stečajnog postupka ima vrlo značajan utjecaj na pristup finansiranju, osiguranim transakcijama, kao i na zdravlje cjelokupne privrede. ovde je neophodno ohrabriti pojedine institucije o provođenju reformi.

Unapređenjem razumijevanja stečaja došlo bi se do određenog broja povećanja zaposlenosti u privrednim subjektima. Radnici u realnom sektoru koji čine preko 40% ukupne zaposlenosti shvataju da oni neće biti u mogućnosti da dobiju posao ako institucije ne provedu blagovremene potrebne reforme.

LITERATURA:

- Američka vladina agencija za međunarodni razvoj USAID "Komerrijalna i institucionalna reforma za bugarsku", januar 2002.
- Barbić, J., Dika, M., i dr. (2001). *Novosti u stečajnom pravu*, Zagreb.
- Magazin Američke privredne komore, Sklapanje partnerstva za bolje zakone, Hrvatski model za uspjeh, 2003.
- Mihajlo, V. (2004). *Stečajno pravo*, Novi Sad.
- Organizacija za evropsku saradnju i razvoj (OECD), "Projena političke izvedbe preduzeća u BiH", septembar 2003.
- Svjetska banka, Poslovanje u 2004.
- USAID "Grupa za poslovno unapređenje i ekspanziju", april 2004.
- USAID agencija SAD za međunarodni razvoj "Analiza, intervencija i nedostatak malih i srednjih preduzeća", 2004.

The Importance and the Role of Bankruptcy in Companies-Enterprises

Dušan Kovačević

Prof. Dr. of International Marketing at NUBL Banja Luka and „PRIMUS“ College in Gradiška, town: Kozarska Dubica, Republic of Srpska, dr. sc. kovacevicdusan@gmail. com

Summary: In the implementation of the bankruptcy proceedings, bankruptcy trustees play a significant role. The work of bankruptcy trustees is reflected through implementation of bankruptcy in accordance with the Law on Bankruptcy Procedure and the Decisions of the Assembly of Creditors and Committee of Creditors. A Law on Bankruptcy Procedure stipulates how and in what way bankruptcy is implemented, to whom the bankruptcy trustee shall report on its activities and the implementation of bankruptcy. In order to implement well the bankruptcy proceedings, it is necessary to create a number of preconditions so the respective bankruptcy proceedings could succeed. Most of these conditions can be manifested in the following:

- That the bankruptcy trustee is an expert and that he knows debtor's problems;
- That there are the basic conditions for normal implementation of bankruptcy proceedings.

These are just some of the issues that arise in the implementation of the bankruptcy proceedings.

Keywords: bankruptcy trustee, bankruptcy debtor, causes, consequences, bankruptcy proceedings authorities.